

Kjære alle sammen



Foto: Solbakken

Studentene på plass i ett av de seks klaserommene på Kler Deh High School.

Vel overstått sommer

Line og Ole har dratt hjem til Norge på sommerferie, og har nytt deilige, late dager på både Østlandet og Vestlandet. Dere føler kanskje at den norske sommeren ikke har levd helt opp til forhåpningene i år værmessig, men for vår del, som legger bak oss måneder med hetebølger der termometeret til stadighet har krøpet over 40 grader, er det deilig og forfriskende med litt typisk norsk sommervær.

Vi blir i Norge frem til begynnelsen av oktober, og gleder oss allerede til å dra tilbake til grensen.

Siden sist oppdatering, har skolebygningene i Kler Deh er blitt ferdigstilt, og klasserom og sovesaler har fått selskap av både kjøkken og toaletter. Rektor og lærere er på plass, og de første elevene er godt i gang med semesteret. Skolestarten i Kler Deh markerer en viktig milepæl for gjenoppbyggingen av samfunnet på den karenske siden av grensen. 23 forventningsfulle elever møtte opp første juni, og flere har fulgt på siden.

Vi er utrolige glade og stolte av dette prosjektet, og gleder oss til å følge skolen og elevene videre. Rektor er en ung ambisiøs mann, som har lovet oss å gjøre skolen til den beste videregående skolen i Burma.

Slike ambisjoner liker vi, og vi kommer til å være både heiagjeng og støttespillere hvis det trengs.

Jonathan González

I vinter hadde vi gleden av å bli godt kjent med **Jonathan González**, en spansk fotograf som en dag dukket opp i Mae Sot. Han flyttet inn i huset til Ole, og ble rask kjent med både Gyaw Gyaw og våre gode venner i Solbakken.

Ettersom Jonathan både er en veldig hyggelig fyr og en fantastisk fotograf, inviterte vi han med til landsbyen. Resultatet ble en fin dokumentasjon av Gyaw Gyaws arbeid med fokus på byggeprosessen i Kler Deh.

Vi er veldig fornøyde med resultatet så langt og vi gleder oss til å samarbeide mer med Jonathan i årene som kommer. Enn så lenge kan dere nyte noen av blinkskuddene i denne oppdateringen.



Foto: Line Ramstad

Jonathan i aksjon på byggeplass. Barna følger spent med og synes det er skikkelig stas å se bilde av seg selv på kameraet.

Et av fokusområdene til Jonathan har vært portretter. Det er fint å se hvordan han har portrettert kollegaer, dagsarbeidere og samarbeidspartnere i sine rette element og på en måte vi kjenner oss godt igjen i. Målet er en utstilling, og vi heier på det også.



Foto: Jonathan González

Mo Jo, Kee Kee Pah og Ta Kwa Poh har alle tre har jobbet sammen med oss på Kler Deh prosjektet. De er ikke endel av teamet, men Mo Jo er Kler Deh's tøffeste mann, Kee Kee Pah er svoger av vår kollega Paw Eh Wah og Ta Kwa Poh er bror av vår kollega See Da Pah. De er endel av ca 20 personer fra området som på ulike vis har bidratt til at skoleprosjektet i Kler Deh nå er ferdig.

The Gyaw Gyaw Charter

Som et ledd i profesjonalisering og videreutvikling av organisasjonen har vi i løpet av våren jobbet med noe vi har kalt "The Gyaw Gyaw Charter". Dokumentet er ment som et hjelpemiddel vi skal bruke for å sikre at prosjektene våre oppfyller et egendefinert sett av vilkår før et prosjekt blir igangsatt.

Dokumentet bestående av 10 punkter som må oppfylles før prosjektering, og punktene er som følger:

- 1) Prosjektet må fylle et behov, og ikke kun et ønske i dets område.
- 2) Prosjekter som er utelukkende politisk eller religiøst motivert, kan ikke iverksettes. Prosjektet skal etterstrebe en bred forankring i samfunnet.
- 3) Prosjektet må bruke bærekraftige metoder, materialer og teknologier, bruke lokal arbeidskraft og være tilpasset lokalitetens særegenhet.
- 4) Prosjektet må være initiert lokalt, eventuelt i tett samarbeid og dialog med lokalsamfunnet.
- 5) Prosjektet skal gjennomføres i samarbeid med et bredt spekter av lokalsamfunnets aktører, og fremtidige brukere, for å sikre et felles forståelsesgrunnlag for hva som skal gjennomføres.
- 6) Prosjektområdet må være sikkert med hensyn til arbeidet som skal utføres.
- 7) Prosjektet skal tilrettelegge for diskusjoner, oppmuntre til dialog og kunnskapsutveksling, og fremme demokratiutvikling.
- 8) Prosjektet skal være bærekraftig i økonomisk, kulturell og økologisk forstand.
- 9) Før iverksettelse av et prosjekt, må prosjektet være fullfinansiert og budsjettet godkjent.
- 10) Før iverksettelse av et prosjekt skal ansvarsforhold om drift av prosjektet etter ferdigstilling være avklart.



Venstre: Hver dag serveres ris med grønnsaker og suppe og egg, kjøtt eller fisk til lunsj. Maten inntas i hjemmet til Kha Lue og tilberedes av medlemmer av Karen Women Organization som har jobben på omgang. Midten: See Da Pah kvesser slipemaskinen. Høyre: Balansekunst på høyt nivå når takkonstruksjonen tilpasses. Bambus fungerer ypperlig som stillas.



Foto: Jonathan González

Klargjøring til grunnmuren av den nye skolebygningen. I bakgrunnen, er klasserommene som ble ferdigstilt i fjor, og tusenvis av adobestein ligger klar til å bli vegger.



Foto: Jonathan González

Stein på stein. Phillipa er en mester når det gjelder adobe. See Dah, som er See Da Pah sønn har også sommerjobb for Gyaw Gyaw. Nærmest er Kyaw Shee



Foto: Jonathan González

De siste klasserommene tar form.



Foto: Jonathan González

Kyaw Shee er en av våre dyktige trofaste dagsarbeidere, som har vært med på flere prosjekter tidligere. Med 7 barn i skolealder er jobben i Gyaw Gyaw viktig for Kyaw Shee. Og Kyaw Shee er veldig viktig for oss også!

Demokratiutvikling i praksis og fokus på rettigheter

Vi jobber i et området som er i endring. En endring til det positive, fra krig, frykt og ødeleggelse til håp og fremtidstro. Men en lang og brutal borgerkrig har satt sine spor, både hos enkeltindivider og i den kollektive tankegangen.

Demokrati og rettigheter er derfor perifere og ukjente begreper. Man er vant til å streve for å overleve, og lever gjerne fra dag til dag og fra hånd til munn. Selv om våre prosjekter i seg selv tilrettelegger for fremgang, utvikling og utdanning, er det et annet element som vi syntes er like viktig, nemlig bevisstgjøring av rettigheter.

Vi har i Norge endel rettigheter vi tar for gitt, men som har blitt kjempet frem gjennom våre foreldre og besteforeldres kamp. Rett til utdanning, tilgang til helsetjenester og en verdig alderdom med tilhørende alderspensjon når den tid kommer. Vi kan også forvente å bli ivaretatt av velferdssamfunnet hvis vi skulle bli syke eller falle utenfor arbeidslivet. Disse institusjonene er en integrert del av den skandinaviske samfunnsmodellen, men lignende institusjonelle rammer mangler for karenerne. Blir man syk er tilgangen til helsetjenester liten, og faller man utenfor arbeidslivet som følge av sykdom eller skade, er man prisgitt familie, venner, naboer og bekjente for å klare seg.

Vi er en liten organisasjon, med et begrenset økonomisk handlingsrom, men likevel ønsker vi å fokusere på disse elementene. Introduksjonen av arbeidskontrakter, som klargjør hvilke rettigheter (og plikter) våre ansatte har, er et ledd i en bevisstgjøring av nettopp dette. Dersom man blir syk, eller skader seg, har vi i Gyaw Gyaw et ansvar som arbeidsgiver. Det er ingen som verken forventer eller kontrollerer at vi tar et slikt ansvar, for slike "luksusgoder" er langt fra vanlig, men vi ser på det som et lite, men viktig steg i retning av utvikling og demokrati.



Teammøte en tidlig mandagsmorgen i Noh Bo. Hver uke har vi gjennomgang av forrige ukes arbeid og økonomi, denne ukas gjøremål, hvor mye vi kommer til å bruke av penger og materialer, og ikke minst gjennomgang av tegningsmateriale. I dette tilfellet forklarer Line tegningene til det nye kjøkkenet i Kler Deh. Resten av Gyaw Gyaw følger konsentrert med.

I tillegg har vi innført et annet element fra det norske arbeidslivet, nemlig feriepengene. I august, mens regntiden er på sitt verste, har alle i Gyaw Gyaw fri. Men som Phillipa så treffende påpekte i fjor, "Nee Ga Mwee (Line red.adm), vi har jo familie å ta vare på i regntiden også." Å være uten inntekt i en måned er vanskelig, og det å spare eller planlegge til tøffere økonomiske tider, er en egenskap endel karene ikke nødvendigvis er de beste til. Så i stedet for den vanlige lønnsøkningen, sparer vi i år heller 5 kroner pr ansatt for hver dag de jobber. Dette får de utbetalt som feriepengene i august. Det høres kanskje ikke så mye ut, men det utgjør over et helt år nesten en hel månedslønn. Denne løsningen var hele teamet veldig fornøyd med, og vi ville ikke introdusert den dersom vi ikke hadde alle med oss.

I tillegg til arbeidskontrakter for de fast ansatte, er slike små grep som feriepengene, og sykelønnsordninger noe som skiller Gyaw Gyaw fra de fleste andre organisasjoner og bedrifter i området. Det er vi stolte av, og vi vil i fremtiden fortsette med å introdusere konsepter som ivaretar og forbedrer rettighetene til våre kjære kolleger. Forhåpentligvis følger flere i våre eksempler.

Storflom i Burma



Det er fortsatt regntid, og faren ennå ikke over, men foreløpig ser det ut som om grensetraktene og områdene i Karen State blir forskånet for store flommer denne gangen. Elvene brukes som vanlig og livet går sin gang. I sentrale deler av Burma har situasjonen derimot vært en annen.

Årets monsunesesong har vært den verste i Burma på mange år, og den verste naturkatastrofen siden syklonen Nargis krevde over 140.000 menneskeliv i 2008.

Over 100 mennesker har mistet livet, og mer enn en kvart million mennesker er husløse som følge av uværet. Verst rammet er Arakan State og Chin State på østkysten av Burma. Disse regionene er noen av de fattigste områdene i landet, og er dessverre også de som er dårligst i stand til å takle slike naturkatastrofer. I tillegg til tap av menneskeliv og hjem, er også 5.000 kvadratkilometer med rismarker fullstendig ødelagt av det voldsomme regnværet.

I motsetning til hva tilfellet var da Nargis herjet i 2008, har burmesiske myndigheter denne gangen bedt det internasjonale samfunnet om hjelp for å takle naturkatastrofen. Så langt har både EU og USA bidratt, begge med ca 1 million dollar hver. Med tanke på de enorme ødeleggelsene landet har vært utsatt for, rekker dette desverre ikke langt.

8. november er det valg i Burma, og det spekuleres i om valget kan bli utsatt som følge av flommen. Store områder er rammet, mange har mistet alt de eier, og oppbygningsarbeidet kommer til å ta lang tid. Flere internasjonale politiske organisasjoner har tatt til orde for at valget bør utsettes, men det er lite som tyder på at dette tas til etterretning.

Så følg med, det blir ganske sikkert mer om valget i neste nyhetbrev fra oss.

På vegne av Gyaw Gyaw, Ole og Line